

Yeni Gelişen Doğu Asya Ülkelerinin Kalkınmasında Girişimciliğin Rolü: Güney Kore Örneği¹

Burak Tuğberk Tosunoğlu²

Özet

Bu çalışma, Güney Kore'nin girişimcilik uygulamalarını ve bu uygulamaların ekonomik başarı ile ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Doğu Asya'nın ekonomik büyümesi ve dönüşümünde belirleyici olan unsurlar arasında uluslararası rekabet avantajı, devlet müdahalesinin dinamikleri ve hızla değişen piyasa koşullarına hızlıca uyum sağlama yeteneği bulunmaktadır. Özellikle Güney Kore'nin ekonomik evrimi, 1960'lı yıllardan itibaren tarım tabanlı bir toplum yapısından sanayileşmiş bir ekonomiye dönüşümünü ele almaktadır ve bu dönüşüm temelde devlet politikaları ve stratejik yatırımlarla şekillendirilmiştir. Bu analizde, devletin girişimciliği destekleyen politika yaklaşımları, iş stratejileri, toplum-devlet ilişkileri ve eğitim mekanizmalarının Güney Kore'nin ekonomik değişimindeki kritik rolü vurgulanmaktadır.

Güney Kore'nin girişimcilik alanındaki ilerlemesi özellikle dikkat çekmektedir, zira ülke hızla büyüyerek dünya ekonomisinin önde gelen ve dinamik bir üyesi haline gelmiştir. Güney Kore'nin teknolojiye dayalı inovasyon stratejileri, uluslararası ticaret dinamikleri, eğitim kültürü ve girişimci iş sahipleri ile etkileşim içinde olarak ekonomik başarıya ulaşmıştır.

Bu çalışma aynı zamanda Güney Kore'nin girişimcilik ekosistemine ve bu ekosistemin oluşumundaki faktörlere de odaklanmaktadır. Ülkenin teknolojik üstünlüğü, girişimcilik konusunda lider bir rol oynamaktadır; yerel yönetimler ve hükümet ise girişimciliği desteklemek için çeşitli finansal araçlar sunarak girişimcilere destek sağlamaktadır. Girişim sermayesi yatırımlarındaki artış

- 1 Bu çalışma "Girişimcilik ve Türkiye'nin Ekonomik Gelişme Sürecinde Girişimciliğin Yeri", Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2003 (Danışman: Prof.Dr. Ergül Han) doktora tezinden üretilmiştir.
- 2 Dr. Öğretim Üyesi, Anadolu Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, ttosunoglu@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9377-5136

ve yerel girişimcilerin finansman zorluklarına çözüm arayışları da öne çıkan konular arasında yer almaktadır.

Sonuç olarak, hazırlanan bu çalışma Doğu Asya'nın yükselen ekonomik aktörleri arasında Güney Kore'nin ekonomik değişim hikayesini, devlet müdahalesinin etkisini, girişimcilik koşullarını ve girişimcilik ekosistemini analitik bir bakış açısıyla ele alarak açıklamaktadır.

1. Giriş

Doğu Asya ülkelerinin dikkate değer ilerlemeleri, dünya ekonomisinde yükselen ekonomiler kavramını şekillendiren bir etken olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Doğu Asya ülkeleri içerisinde yer alan ve "Asya Kaplanları" olarak nitelendirilen Güney Kore, Singapur, Tayvan ve Hong Kong gibi ülkeler, girişimcilik koşullarının olduğu örnekler olarak sıkça incelenmektedir. Bu ülkelerin Doğu Asya bölgesindeki hızlı kalkınmasında, uluslararası piyasalarda rekabetçi bir konum elde edilmesi ve bu rekabetin sürdürülmesi önemli bir rol oynamıştır. Hızla değişen piyasa dinamiklerine kısa sürede yanıt verme yeteneğine sahip girişimlerin ortaya çıkması bu süreçte belirgin bir etki yaratmıştır. Bununla birlikte, Doğu Asya ülkelerinin kalkınma süreçlerinde devletin de etkisi büyüktür. Bu kalkınma süreci, işletme stratejileri, toplum-devlet ilişkileri ve beşeri sermaye artışının yanı sıra uygulamaların doğasının da ne kadar önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Hazırlanan bu çalışmada, Güney Kore'nin bu hızlı gelişim sürecinin incelenmesine odaklanılmıştır. Güney Kore, son yıllarda büyük bir büyüme ve dönüşüm geçiren yüksek gelişmişlik düzeyine sahip bir ekonomiye sahiptir. Bu nedenle, Güney Kore, inovasyon, teknoloji ve ihracata odaklanması sonucunda dünyanın en zengin ve dinamik ekonomilerinden biri olarak kabul edilmektedir. Araştırmalar, Güney Kore'nin ekonomik başarısını hükümetin para politikası, girişimci işletme sahipleri, üretken iş gücü, eğitim odaklı Konfüçyüsçü kültür ve uluslararası ticaret gibi çeşitli faktörlere bağlamıştır (Tarabishy vd. 2023:1). 1960'lardan bu yana Güney Kore'nin kaydettiği ekonomik büyüme dikkat çekicidir. Düşük gelirli bir tarım toplumundan gelişen, yüksek gelirli bir sanayileşmiş bir ekonomiye dönüşmüştür. Yapılan araştırmalar, bu dönüşümde hükümet politikalarının, özellikle fiziki ve beşeri sermayeye yapılan stratejik yatırımlar ile ihracatı teşvik stratejilerinin çok önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Ayrıca teknolojik araştırma ve geliştirmeye odaklanmanın, ihracat pazarında rekabet avantajı yaratmaya ve yüksek eğitilmiş bir iş gücü yetiştirmeye yardımcı olduğu görülmektedir (International Council of Small Business: icsb.org). Bu çalışmada Güney Kore'nin küresel bir inovasyon merkezi olarak girişimcilik ekosistemine odaklanılmıştır.

2. Yeni Gelişen Doğu Asya Ülkelerinde Girişimciliği Yaratan Genel Ulusal Koşullar

Güney Kore, Tayvan, Singapur ve Hong Kong büyüme ile eşitlik arasında zorunlu ters yönlü bir ilişkinin olduğu düşüncesini değiştiren örnekler olarak öne çıkmaktadır. Bu ülkelerin kalkınma süreçleri “yeni devletçilik” kavramının benimsenmesiyle şekillenmiştir. Hükümet ile endüstri arasında rekabeti güçlendirmeye odaklı işbirliğinin geliştirilmesi özgün dinamik sonuçların yönlendirilmiş piyasalardan doğduğuna işaret etmektedir. Bu ülkelerde az sayıda endüstri öncelikli olarak korunmuş ve kalkınma stratejileriyle uyumlu, seçici teşvikler uygulanmıştır. Örneğin, Tayvan ve Güney Kore’de ithalat liberalizasyonu, temelde ihracata yönelik girdilerle sınırlı tutulmuştur. Güney Kore’de, yabancı girdi kullanan tüm üreticilerin ürünlerinin belirli bir yüzdesini dış pazarda satmaları gerekliliği merkezi yönlendirmenin önemli bir örneğidir. Güney Kore ve Tayvan, belirli endüstrilerde ihracatın iç piyasada satış yapmaktan daha karlı olmasını sağlamak amacıyla ticaret rejimlerini yapılandırmıştır (Kore Enfonnasyon Ajansı, 1999:52).

Ihracata dönük sanayileşmenin temel özelliği tüketim malları ithalatının kısıtlanması ve tüketime yönelik iç üretimi engelleme yoluyla ihracatı kolaylaştırmayı kapsamaktadır. Yeni gelişen endüstriler ve yerli girişimciler gümrük duvarları arkasında gelişmişler, ancak bu endüstrilerden sonuçta ihracat yapmaları beklenmiştir. Doğu Asya hükümetlerinin gereken zaman ve yerde gümrük tarifelerini kaldırma, değiştirme, hatta seçici ve disipline edici bir tarzda sübvansiyonları hedef alma yeteneği, önemli oranda devlet kapasitesinin varlığını ifade etmektedir. Bu ülkelerde genelde korumacılıkla birlikte giden rant elde etme arayışı ve spekülatif ekonomik davranış çemberini kıran unsur, ticaret reformunu siyasi olarak etkileme yeteneğidir.

Bu ülkelerde devlet, sadece etkin ya da müdahaleci değil, aynı zamanda kapsayıcı stratejik politikaları benimseyen, yatırım profilini değiştirme kabiliyetine sahip ve ülkenin yatırıma dönüştürülebilir tasarruflarını artıran bir kalkınma rolü üstlenmiştir. Bu devletlerin temel görevleri genellikle şu şekilde sıralanmaktadır: (Birdsall vd., 1993:12).

- Yararlılık temelinde oldukça yetenekli, sadık ve disiplinli bir bürokrasiyi istihdam etmek,
- Bürokratik yeteneği endüstriyel değişimle görevlendirilmiş rehber bir kurumda (Örn. Japonya’nın MITI’sı, Güney Kore’nin Ekonomik Planlama Kurulu, Tayvan’ın Endüstriyel Kalkınma Bürosu) toplamak,

- Etkin bir karar alma mekanizmasının temeli olarak, bilgi alışverişi ve önemli konularda işbirliğini teşvik etmek için bürokrasi ve iş çevrelerinin elit kesimleri arasında yakın bağları kurumsallaştırmak,
- Politik kurumları özel çıkar gruplarının gündelik baskılarından ve büyümeden taviz verecek taleplerden uzak tutmak,
- Kalkınma politikalarını kurumsallaşmış bir hükümet, endüstri ve finansal olanaklar gibi kilit kaynaklar üzerindeki kamu kontrolüyle uygulamak.

Bu devletlerde hükümetler, piyasanın yalnızca izleyicisi olmak yerine sıklıkla rehberlik sağlamıştır. Bu bağlamda, kurumsal düzenlemelerin rolü büyük olmuştur. Özellikle Güney Kore ve Tayvan gibi ülkelerde, devletin oynadığı temel rol, endüstriyel yapının ve girişimcilik potansiyelinin uzun vadeli dönüşümünü desteklemeye yönelik yoğun çabalarıdır. Üretken, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli endüstrilere büyük ölçüde yatırım yapılması teşvik edilmiştir. Ancak bu teşvik sistemi sıkı denetimlere tabi tutularak kriterlere bağlanmıştır. Örneğin, ithalat lisansına sahip olunmasının bir şartı olarak ihracat yapılmasını gerektiren kriterler benimsenmiştir. Ayrıca, kötü yönetilen firmalar ya da girişimciler zarar ettikleri için desteklenmemişlerdir.

Bu ülkelerde girişimcilikle ilgili genel gelişmeleri incelediğimizde, Güney Kore'de 1999'dan sonra yeni işletmelerin kuruluşunda önemli artış yaşandığı görülmektedir. Bu durum büyük işletmelerin baskın olduğu Güney Kore için önemli bir gelişmedir. Geçmiş yıllarda gözlemciler Güney Kore'yi büyük işletmelerin ve Tayvan'ı KOBİ'lerin baskın olduğu ülkeler olarak değerlendirmekteydiler. Son yıllarda artan girişimci sayısı geleneksel iş yapısını ülkenin ekonomik gelişmesini sürdürmesini sağlayacak şekilde küçük işletmeler lehine değiştirmiştir (Jung, 2001:2.). Singapur'da özellikle 1985'deki durgunluktan sonra ekonomiye yeni bir yön vermek için çalışmalar başlamıştır. Bu çalışmalarla birlikte Singapur'un büyümesini sürdürülebilir kılmak için girişimcilige özel önem verilmiştir. Böylece girişimcilik altyapısını oluşturmak üzere 1989 yılında KOBİ master planı hazırlanarak uygulamaya konmuştur (Tan ve Tan, 2000:15). Tayvan'da da girişimciliğin gelişimi Tayvan mucizesinin en önemli parçası olmuştur. Yetenekli işçilerin girişimci ruhu milyonlarca girişimin kurulması sonucunu doğurmuştur. Özellikle yaparak öğrenme süreci girişimcilerin yeteneklerini geliştirmiştir. Bu girişimciler de esnek, hırslı ve yenilikçi yapılarıyla Tayvan girişimciliğinin temelini oluşturmuşlar ve ihracat artışında önemli rol oynamışlardır. Böylece, esnek yapılarıyla yoğun küresel rekabet içerisinde yer edinmişlerdir. Özellikle son yıllarda bilişim sektörünün artan piyasa payıyla birlikte büyük işletmeleri pazar payında geçmişlerdir (Wu ve Chung, 2000:2). Hong Kong'un

girişimcilik yapısına bakıldığında ekonomik gelişme sürecinin Çin'den göç eden girişimcilerden etkilendiği görülmektedir. Çin dışında daha iyi bir yaşam arayanlar kıt kaynaklarla geldikleri bu yeni yere yüksek çalışma kapasitelerini ve girişimci tecrübelerini getirmişlerdir. Özellikle tekstil ve imalat sektöründe çalışmışlardır. Hong Kong'daki girişimcilik yapısı incelenirken Çin'le olan bağlantıyı görmek önemlidir (Chua, 2000:2).

3. Güney Kore Girişimciliği

Güney Kore'nin dünyanın en fakir ülkelerinden biri iken, sadece 60 yıl içinde son derece gelişmiş bir ülkeye dönüşmesi, pek çok insan tarafından bilinmeyen bir başarı hikayesi olmuştur. Güney Kore'nin başarısı, bir ülkenin ekonomik başarısının belirlenmesinde doğal kaynak zenginliğinden çok daha kritik olan iyi ekonomik yönetimin ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir (Seulz, 2023: A Guide to the Korean Startup Ecosystem). Ekonomik anlamda, Güney Kore dünya genelinde en büyük 11. ekonomi ve beşinci büyük mal ve hizmet ihracatçısı konumuna yükselmiştir. Özellikle Samsung ve LG gibi firmalar dünya çapında en iyi ekran üreticileri olarak tanınırken, Hyundai ve Kia da araç üretiminde üçüncü sırayı almıştır. Bu başarılar, Temmuz 2021'de Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından Güney Kore'nin gelişmiş ekonomi statüsüne yükseltilmesiyle taçlandırılmıştır (Yoon, 2022).

Genellikle Samsung ve LG gibi büyük teknoloji firmalarıyla özdeşleşen Güney Kore, son birkaç yıl içerisinde sessizce kendi startup ekosistemini oluşturma yolunda adımlar atmıştır. Ülke, uzun yıllardır inovasyon, araştırma-geliştirme ve eğitim alanlarında lider bir konumda bulunmuş, ve şimdi ise aynı zamanda küresel bir startup patlamasına ev sahipliği yaparak en yeni startup merkezlerinden birine dönüşmüş ve bu süreçte birçok başarılı startup ortaya çıkmıştır. Bu yeni ve yenilikçi ekosistem, Seul gibi önemli şehirlerin liderliğiyle desteklenmektedir. Seul, Küresel Startup Ekosistem 2023 sıralamasında 1000 ülke arasında 12. sırada yer almaktadır (The Global Startup Ecosystem Index Report., 2023:33). KOBİ'ler Güney Kore ekonomisinde önemli bir rol oynamaktadır. Küresel Startup Ekosistem Raporu'na (2023) göre, Güney Kore'nin önde gelen 1000 şehir arasında temsil edilen 4 şehri bulunmakta olup, aynı zamanda rekabetçi küresel sıralamada ilk 20 ülke içerisinde 20. sırada yer almıştır. Bu durum, Güney Kore'nin canlı ve dinamik bir startup ekosistemine sahip olduğunu yansıtmaktadır. 2023 yılı itibarıyla Güney Kore'nin startup ekosistemi, bir önceki yıla kıyasla 1 basamak yükselerek Hindistan'ı geride bırakarak gelişimini sürdürmüştür (<https://www.startupblink.com/startup-ecosystem/south-korea>).

ÖNEMLİ BAŞLANGIÇ ŞEHİRLERİ	BAĞLANTILI ÜLKE EKOSİSTEMLERİ
Seul, Busan	Çin, Japonya, Singapur, İsrail
FARKLIŞTIRICILAR	ZORLUKLAR
<ul style="list-style-type: none"> Kore hükümeti startaplara yılda ortalama 2 milyar ABD doları yatırım yapıyor Kore, oyun, moda/güzellik, müzik ve blockchain gibi belirli endüstriler için Asya'nın önemli bir merkezidir 	<ul style="list-style-type: none"> Koreli girişimler iç pazara çok fazla odaklanıyor ve küresel ölçekte ölçeklenme sorunları yaşıyor

Şekil 1: Güney Kore Startup Ekosisteminin Özeti

Kaynak: *Startupuniversal, Country Guide South Korea, startupuniversal.com/country/south-korea/*

Bugün itibarıyla, Güney Kore, dünya çapında en büyük gemi üreticilerinden biri olarak konumlandığı gibi, otomotiv sektöründe üçüncü sırada yer almakta, yarı iletken pazarında ikinci büyük paya sahip olup, bilgi teknolojileri alanında da öncü ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır. Güney Kore'nin 2022 yıl sonu Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYH) 1.798 milyar dolar seviyelerindedir. Öte yandan, 2023 yılında Güney Kore'de faaliyet gösteren startup sayısı yaklaşık 15.000'e ulaşmış ve bu girişimlerde 50.000'den fazla çalışan istihdam edilmiştir. Yalnızca 20 yıl önce, bu sayı 2000'in altında seyretmiştir. Bu girişimlerin büyük bir bölümü, özellikle Seul'deki Gangnam Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Bu durum, yeni ürün ve hizmet trendlerinin ve bilginin hızla yayılmasına zemin hazırlamaktadır. Seul, muhafazakar bir kültüre sahip olmasına rağmen, girişimcilğe yönelik yavaş yavaş uyum sağlayan, benzersiz bir pazar kültürüne ev sahipliği yapmaktadır (Seulz, 2023: A Guide to the Korean Startup Ecosystem).

Güney Kore, günümüzde kritik bir dönüm noktasına erişmiştir. Bu ülke, özellikle büyük yazılım ve donanım üreten firmaların katkısıyla, teknolojik üstünlüğe sahip bir ekonomik güç merkezi konumuna yükselmiştir. Aynı zamanda sahne değişim göstermektedir; startup'ların sayısındaki artış ve bunların pazar üzerindeki etkisi giderek daha fazla belirginleşmektedir. (Yoon, 2022).

2023 yılına gelindiğinde, Güney Kore'de 15.000'den fazla girişim kuruluşu tespit edilmiştir. Son birkaç yıl içerisinde, olgunlaşma aşamasındaki girişimlerin finansman ihtiyaçlarına yılda 550 milyon doların üzerinde kaynak sağlanmıştır. Güney Kore'nin odak alanları olan blockchain, fintech, biyoteknoloji, IoT, güzellik, moda ve eğlence sektörlerinde büyük bir potansiyel görülmektedir. Görünüşe göre, kültürel bir değişim yaşanmakta

ve giderek daha fazla genç Güney Koreli, girişimcilik faaliyetlerine katılma yollarını araştırmaktadır. Son on yıl içerisinde birçok başarılı Koreli girişimcinin etkileyici girişimler başlatmış olduğu gözlemlenmektedir. Seul şehir yönetimi, 4. Sanayi Devrimi'ne hazırlanmak üzere 10.000 işgücünün yetiştirilmesi ve işsizlikle mücadele amacıyla startuplar yoluyla girişimde bulunmayı planlamaktadır. Bu kapsamda, 4. Sanayi Devrimi'nde öncü bir rol üstlenebilecek şekilde tasarlanmış İnovasyon Akademileri, 2.000 genç Koreliyi eğitmeyi hedeflemektedir. Seul, 2022'de teknoloji girişimlerine ayrılmış alan sayısını iki katına çıkarmıştır. Bunun yanı sıra, Seul şehri, kendi işlerini Seul'de kurmak isteyen genç yabancı girişimcilere hızlı girişli başlangıç vizesi imkânı sunmak üzere Adalet Bakanlığı ile işbirliği gerçekleştirmiştir (Seulz, 2023: A Guide to the Korean Startup Ecosystem).

Şekil 2: Güney Kore Ülke Girişimcilik Görüntüsü*

Kaynak: Startupuniversal, Country Guide South Korea, startupuniversal.com/country/south-korea/

*BAŞLANGIÇ FİNANSMANI : KOBİ'ler ve Startup'lar Bakanlığı, YAŞAM STANDARTI: Uluslararası Para Fonu - Kişi Başına GSYİH (PPP), İNOVASYON: Küresel İnovasyon Endeksi, GİRİŞİMCİLİK: Küresel Girişimcilik Endeksi, İŞ YAPMA KOLAYLIĞI: Dünya Bankası, İŞ KURMA

KOLAYLIĞI : Dünya Bankası, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME: Dünya Bankası, SÖZLEŞMENİN YÜRÜRLÜĞÜ: Dünya Bankası verilerinden alınmıştır.

3.1. Güney Kore’de Girişimciliği Etkileyen Koşullar

3.1.1. Finansal Koşullar

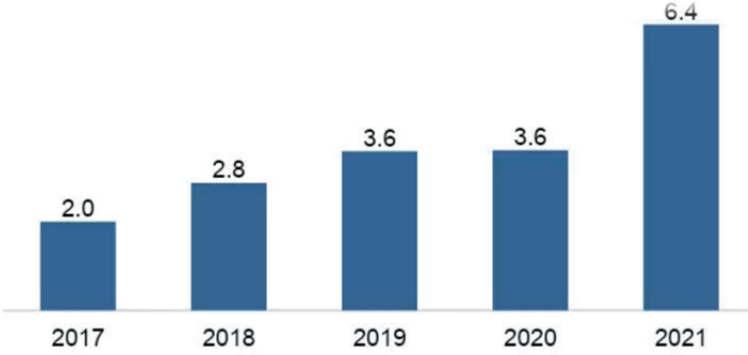
Güney Kore, tarihsel sürecine 1950’lerde en yoksul ülkelerden biri olarak başlayarak, 1996 yılından itibaren Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyeliğine yükselmiş bir şekilde, ekonomik gelişimi nedeniyle girişimcilik alanında ilgi çekici bir örnek sunmaktadır. Güney Kore’nin büyüme süreci boyunca, merkezi hükümet tarafından desteklenen ve büyütülen aile tabanlı holdingler (Örn. Samsung, Hyundai veya LG) belirgin bir rol oynamıştır. Ancak, 1990’ların ortalarında hükümetin odak noktası, Güney Kore’nin azalan ekonomik büyümesi için yeni bir itici güç olarak gördüğü teknoloji odaklı girişimcilik alanlarına kaydırılmıştır. Ayrıca, 1997 Asya Mali Krizi, artan işsizlikle başa çıkmak için ticari vakıflara yönelik hükümet desteğini ortaya çıkarmıştır. Ancak 2000’lerin başında, dot-com balonunun patlamasının ardından girişimcilik faaliyetleri yavaşlamış ve kamu destek programları rasyonelleştirilmiştir. Ancak Başkan Park Geun-hye (2013–2017) Kore’yi “Yaratıcı Ekonomi” paradigması altında “yeni bir ulus” olarak dönüştürme taahhüdü verdiğinde, yeni iş kuruluşları bir kez daha ivme kazanmıştır. Bu nedenle, bu dönüşümün gerçekleştiği kurumsal ortam oldukça ilgi çekicidir (Schüler, 2022:3).

Kore’de girişimciliği teşvik etmek amacıyla çeşitli finansal olanaklar oluşturulma gayreti gösterilmektedir. Bu hedef doğrultusunda, özellikle yerel yönetimler, Küçük İşletmeler İdaresi ile işbirliği içinde çeşitli destek programları yürütmektedir. Özellikle yerel girişimcilerin mali kaynak sorunlarına çözüm sunulmaktadır. Ayrıca, uluslararası ticaret arenasına adım atan girişimcilere de Küçük İşletmeler İdaresi tarafından destek sağlanmaktadır. Risk sermayesi şirketleri, yeni kurulan işletmelere büyük ölçüde destek sunmaktadır.

Güney Kore şu anda kritik bir dönüm noktasında bulunmaktadır. Ülke, özellikle büyük şirketler tarafından yönetilen imalat ve donanım dayalı endüstrilerdeki teknolojik üstünlüğü ile ekonomik bir güç merkezi olmayı başarmıştır. Ancak, 4. Sanayi Devrimi çağında, yenilikçi girişimcilerin köklü yapıları devirebildiği bir ortamda, ülke yıkıcı yenilikleri teşvik etmek amacıyla startupları kullanma yoluna gitmekte; endüstriyel holdingler ile startuplar arasındaki dengeyi daha önce hiç olmadığı kadar önemli bir hale getirmektedir.

Güney Kore'nin startup dostu bir ülke olarak bilinmemesi durumu, son birkaç yılda değişime uğramıştır. Bu dönüşüm, gelecek vaat eden girişimleri tespit ederek onları devlet fonlarıyla desteklemeyi amaçlayan, devlet tarafından yönlendirilen TIPS (Teknoloji İnkübatör Programı) gibi yeni girişimlere yönelik hükümet destek programları sayesinde gerçekleşmiştir. 2017 yılında Güney Kore, ivmeyi sürdürebilmek ve güçlendirebilmek amacıyla çeşitli startup destek programlarını sistematik bir şekilde denetlemek üzere KOBİ'ler ve Startup'lar Bakanlığı'nı kurmuştur. Girişim yatırımları da Koreli startup'lara yönelmiş ve 2021 yılında yıllık %78 büyüyerek 7,7 trilyon won (6,4 milyar dolar) değerini aşmıştır. 2021 yılında startup'lar tarafından yaratılan yeni iş sayısı, en büyük dört holding tarafından yaratılan iş sayısını geçmiştir (Yoon, 2022).

Şekil 3: 2017- 2021 Yılları Arasında Güney Kore'deki Girişimlere Yapılan Yatırımlar (Milyar Dolar)

Kaynak: Yoon, S. (2022). This is how South Korea can become a global innovation hub. World Economic Forum. Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2022/01/startups-in-south-korea-are-thriving-this-is-why/>

Güney Kore'de girişimciliğin finansmanı, 2014 yılında büyük bir ivme kazanmaya başlamıştır. 2013 yılında 71 milyon dolar olan finansman, 2014 yılında 949 milyon dolara yükselmiş ve ardından 2015 yılında 1,8 milyar dolara çıkmıştır. 2022 yılında ise Güney Koreli startaplara yapılan yatırımlar 5,2 milyar doların üzerine çıkmıştır. Tüm bu veriler, Kore'nin geniş ve çeşitli yatırımcı tabanına, Kore merkezli fonlara, kurumsal risk sermayedarlarına, melek yatırımcılara ve kitle fonlama sistemlerine sahip olduğunu açıkça göstermektedir (Seulz, 2023).

Hızlandırıcılar ve kuluçka merkezleri, iş fikirlerini başarılı ve sürdürülebilir bir işe dönüştürmek isteyen yeni girişimcilerin, kendi başarılarına

gerçekleştiremeyecekleri deneyim ve bağlantılara sahip olabilecekleri son derece önemli platformlardır. Güney Kore’de birçok hızlandırıcı programı, melek ve kuluçka merkezi programı bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şu şekilde özetlenebilir:

SoftBank Girişimleri: Önceden SoftBank Ventures Korea olarak adlandırılan SoftBank Ventures Asia, BT startup yatırımlarında uzmanlaşmış bir girişimdir. Singapur, Şangay, Seul, Pekin, San Francisco ve Tel Aviv gibi pek çok şehirde ofisleri ve yatırım yöneticileri bulunmaktadır. Coupang gibi büyük projelere yaptıkları yatırımlarla tanınmışlardır. Yaklaşık 500 milyon dolarlık bir fonları vardır ve özellikle erken aşama girişimlere odaklanmaktadır.

Stonebridge Capital: Stonebridge Ventures’a ait olan Stonebridge Capital, özel sermaye yatırımları konusunda uzmanlaşmıştır. Özellikle biyoteknoloji sektörüne odaklanan bu girişim, 1 milyar doları aşan değeri olan bir özel sermaye fonunu yönetmektedir. CEO’su Yoo Seung-woon, BT sektöründeki deneyimiyle tanınmıştır.

Kore Yatırım Ortakları: Korea Investment Partners, ülkenin önde gelen risk sermayesi şirketlerinden biridir. Blockchain tabanlı TEMCO gibi projelere yatırım yaparak dikkat çekmiştir. 2 milyar doların üzerinde varlığı yöneten bu girişim, 40’tan fazla fonu yönetmektedir. Her yıl ortalama 120 şirkete destek vermektedir.

MBK Ortakları: MBK Partners, Kore’nin en büyük ve başarılı bağımsız özel sermaye şirkettir. Homeplus gibi büyük projelere yatırım yapmışlardır. Çevrimiçi perakendecilik ve değişen tüketici alışkanlıkları gibi zorluklarla başa çıkmışlardır. Çeşitli bölgelerde ofisleri bulunan MBK, uluslararası alanda da faaliyet göstermektedir.

SparkLabs: SparkLabs, Seul merkezli bir hızlandırıcıdır ve küreselleşmeyi hedefleyen erken aşama girişimlere destek sunmaktadır. Aynı zamanda Washington’da siber güvenlik ve blockchain programlarına sahiptir. Asya, Avrupa ve ABD’de aktif yatırımcı olarak faaliyet gösteren SparkLabs Group’un bir parçasıdır.

3.1.2. Devlet Politikaları ve Programları

Birçok Güney Kore devlet kurumu, özellikle yabancılardan ve ekonominin diğer sektörlerinden gelen yenilikçi fikirleri desteklemeye yönelik stratejilerin temel hatlarını çizmiştir. Bu bağlamda, startupları destekleyen önemli Güney Kore devlet kurumları ve yapılarına göre değişen destek türleri mevcuttur.

Güney Kore hükümeti, yabancı startup girişimcilerinin yerine daha fazla yerel girişimciyi teşvik etme yolunu benimsemiştir. Bu bağlamda, örneğin, Güney Kore'deki TIPS, Kore hükümetine iş başarısızlığı riskini paylaşma konusunda destek sunmaktadır. Bununla birlikte, bir startup'ın bu programa kabul edilmesi için şirkette en az bir Güney Koreli kurucunun yer alması gerekmektedir. Bu nedenle, Kore'de çalışan ve kendi işini kuran yabancı girişimcilerin sayısı sınırlıdır (Kyei, 2022).

Kore'deki startup ekosistemi 2015'ten beri büyümektedir. Ancak 2020 ve 2021'de Kore'deki birçok startup'ın covid salgını nedeniyle zor durumda kaldığı görülmüştür. Covid düzenlemelerinin acısını yalnızca restoranlar, mağazalar ve küçük şirketler hissetmemiş; startuplar da bu etkiyi hissetmiştir. Bu nedenle, 2022 ve 2023'te Güney Kore devlet kurumları, pandemiden kurtulmak için yeni girişimleri desteklemek ve genç girişimciliği teşvik etmek için girişimcilik hamlesi başlatmıştır (Kyei, 2022). Temmuz 2020'de Güney Kore Devlet Başkanı Moon Jae-in, Kore Yeni Anlaşması'nı (New Deal) tanıtmıştır. Bu plan, 2025 yılına kadar 1,9 milyon iş yaratmayı amaçlayarak 130 milyar doların üzerinde yatırımı içermektedir. İlgili plan, Dijital Yeni Anlaşma ve Yeşil Yeni Anlaşma olmak üzere iki temel politikadan oluşmaktadır. Esas amacı, ülkedeki genç nüfus arasında görülen en yüksek işsizlik oranıyla mücadele etmektir. Bu bağlamda, hükümet, enerji tasarruflı konutlar, binalar ve elektrikli araçlar gibi alanlarda 100.000 kişiyi yeni teknolojilere, özellikle yapay zeka alanında, eğitmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, Güney Kore hükümeti, büyük veri endüstrisini desteklemek amacıyla 140.000 adet devlet veri setini kamuya açıklamayı taahhüt etmektedir. Kore Yeni Anlaşması aynı zamanda serbest çalışanlar ve yarı zamanlı çalışanlar dahil olmak üzere çeşitli işçi kategorileri için işsizlik sigortası sunmayı planlamaktadır. Güney Kore'nin yeni başkanı Yoon Suk Yeol da bu politikaları uygulamaya devam etmektedir. Ek olarak, yenilikçi teknolojilerin yeni pazarlara girişini ve küreselleşmesini sağlamak amacıyla Kore hükümetinin Koreli girişimcileri desteklemeye devam edeceğini de belirtmiştir (Seulz, 2023).

Güney Kore'nin girişimcilik ve küçük işletme ekosistemini desteklemek amacıyla faaliyet gösteren birçok devlet kurumu bulunmaktadır. Bunlar ve girişimcilik ekosistemi açısından sağladıkları katkılar aşağıda kısaca özetlenmiştir: (Kyei, 2022).

Bilim ve BİT (Bilgi İşlem Teknolojileri) Bakanlığı: Ülkenin büyük bilim ve BİT politikalarını denetlemek ve uygulamak üzere kurulmuş resmi bir hükümet kurumudur. Bilim ve teknoloji politikalarını değerlendirme görevine sahiptir. Aynı zamanda BİT alanında yenilikçi araştırma ve geliştirmeyi

destekler. Özellikle 4. sanayi devrimini teşvik eder ve bu bağlamda Güney Kore Blockchain şirketlerini desteklemeye yönelik faaliyetlerde bulunur.

Kore Girişim Yatırım Şirketi (KVIC): Korea Venture Investment Corporation (KVIC), girişimcilere sermaye sağlayarak risk sermayesi piyasasını destekler. Küresel fon programları aracılığıyla Kore'deki girişimlere yabancı yatırım çekmeyi hedefler. Yabancı risk sermayesi yatırım fonları, istihdam yaratma fonu ve endüstriyel teknoloji ticarileştirme fonları gibi çeşitli fonları yönetir.

Pangyo Tekno Vadisi: Silikon Vadisi benzeri bir teknoloji kampüsüdür. Gyeonggi Eyaleti'nde yer alır ve birçok önde gelen teknoloji şirketine ev sahipliği yapar. Pangyo Tekno Vadisi, startup'ların gelişmesi için programlar düzenler ve K-Startup Grand Challenge gibi etkinliklere ev sahipliği yapar.

Kore Yaratıcı İçerik Ajansı (KOCCA): Kore'nin dijital inovasyonunun ön saflarında yer almasını sağlar. Kore içerik endüstrisini tanıtır ve destekler. Oyunlar, çizgi romanlar, AR/VR, animasyon ve müzik gibi yaratıcı içerik alanlarını teşvik eder.

Yaratıcı Ekonomi ve Yenilik Merkezi (CCEI): Güney Kore'nin önde gelen devlet kurumlarından biri olarak yerel startup'ların ve işletmelerin küresel çapta büyümesine destek olmaktadır. 2014 yılında kurulan CCEI, Kore genelinde 17 bölgede 18 yerel ofisi ile hizmet vermektedir. Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik özel yardım sağlama amacıyla faaliyet gösterir.

K-Startup: Genç girişimcileri desteklemek amacıyla hükümet tarafından işletilen bir online merkezdir. KOBİ'ler ve Startup'lar Bakanlığı tarafından yürütülen K-Startup Grand Challenge programını yönetir. Program, Asya'da girişimcilik ekosisteminin genişlemesini teşvik etmeyi amaçlar.

Ulusal BT Sektörü Tanıtım Ajansı (NIPA): Kore'nin BİT endüstrisini teşvik eder, küresel iş ortaklıkları çeker ve ilgili politikaları güçlü bir Ar-Ge stratejisiyle uygular. Büyük Veri, Yapay Zeka, Nesnelerin İnterneti, Akıllı Şehirler ve Blockchain gibi yeni teknolojileri teşvik eder.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletme Yönetimi (SMBA): KOBİ'lerin yenilikçiliğini teşvik eder, yeni iş girişimlerini destekler ve mikro işletmelere yardımcı olur. Bakanlığa bağlı olarak çalışan SMBA, Kore'deki işletmelere destek sağlamak için kurulmuş bir kâr amacı gütmeyen kuruluştur.

Kore Startup ve Girişimcilik Geliştirme Enstitüsü (KISED): Genç girişimcileri desteklemek, girişimcilik eğitimi vermek, startup altyapısını geliştirmek ve daha fazlasını yapmak amacıyla kurulmuş bir kamu kurumudur.

Girişimcilik okulları ve mentorluk desteği sunarak yeni başlayan girişimlere yardımcı olur.

K-Büyüme: Güney Koreli startup'lar ve KOBİ'ler için iş döngülerinin çeşitli aşamalarında risk sermayesi sağlamak amacıyla faaliyet gösteren bağımsız bir fon fonu yönetimi ajansıdır. Bu kurum, teknoloji girişimlerini ve yenilikleri finanse etmek amacıyla 4,6 milyar dolar değerinde bir fona sahiptir. Ayrıca sosyal etki yatırımı alanında da faaliyet göstererek KB Financial Group ile 26 milyon dolar değerinde bir fon oluşturmak üzere ortaklık kurmuştur.

Kore Ticaret ve Yatırım Teşvik Ajansı (KOTRA): Güney Kore'de küresel iş veya ticari yatırım girişimi kurmak isteyenlere danışmanlık hizmeti sunan önemli bir devlet kurumudur. Güney Kore'nin en tanınmış devlet kurumlarından biri olan KOTRA, Kore'deki girişimleri desteklemek amacıyla kurulmuş ve uluslararası pazarda genişlemek isteyenlere yönelik kapsamlı yönlendirmeler sunmaktadır. Ayrıca Güney Kore ürünleri için bir B2B e-pazar yeri olan BuyKorea'yı işletmektedir. Ana görevleri arasında yurt dışı pazar fırsatlarını keşfetme, küresel iş yaratımı, ihracatın çeşitlendirilmesi ve yeni yurtdışı genişleme fırsatlarını belirleme bulunmaktadır.

Kore Buluş Teşvik Derneği (KIPA): Fikri mülkiyet tescili, patent başvurusu ve buluşların ticarileştirilmesi gibi aşamalarda girişimlere yardımcı olan bir kurumdur. Girişimcilere fikir edinme, patent vekili seçimi ve patent teknolojisinin ticarileştirilmesi konusunda hizmetler sunar. Ayrıca Seul Uluslararası Buluş Fuarı'na da ev sahipliği yapmaktadır ve Güney Kore'nin fikri mülkiyet haklarının desteklenmesi ve patent teknolojisinin ticarileştirilmesi konusunda uzmanlaşmıştır.

Kore Teknoloji Finans Kurumu (KIBO): KOBİ'ler ve Startup'lar Bakanlığı'na bağlı bir kar amacı gütmeyen kuruluştur. Yenilikçi şirketler ve KOBİ'ler için teknoloji finansmanını kolaylaştırmayı amaçlayan KIBO, kredi garantileri, teknoloji değerlendirmesi, özsermaye yatırımı ve teknoloji transferi gibi hizmetler sunar. Bu kurum, Güney Kore'deki yenilikçi girişimlere destek sağlamak için çeşitli finansal araçlar sunmaktadır.

3.1.3. Hukuki ve Kurumsal Altyapı

Girişimciliği teşvik eden bir ortamın oluşumu, genel olarak iş yasaları ve şirket mevzuatında yapılan düzenlemelerin yanı sıra özellikle yeni bir şirket kurma sürecinin önündeki bürokratik işlemlerle ilgili düzenlemeleri, şirket operasyonlarına yönelik düzenlemeleri, rekabet yasalarını ve işçi istihdamı ile çıkarmalarını düzenleyen iş yasalarını ve fikri mülkiyet haklarına ilişkin yasal düzenlemeleri içermektedir.

Bir ülkenin sosyal ve ekonomik etkileşimini düzenleyen resmi ve gayri resmi normlar, kurallar ve değerlerden oluşan kurumsal çerçeve, herhangi bir toplum içindeki girişimcilik faaliyetinin niceliği ve niteliği üzerinde belirgin bir etki taşımaktadır (Ata, vd., 325:2012). Kurumsal yapılar, spesifik eylemleri diğerlerine göre daha uygulanabilir hale getirerek girişimci davranışları kolaylaştırabilir. Sosyal normlar ve kültürel değerlerle birleşen teşvik ve ödül mekanizmaları, girişimcilik arayışını ve yeni iş girişimlerinin oluşturulma olasılığını büyük ölçüde etkileme potansiyeline sahiptir. Eşit koşullar sağlandığında girişimci bireylerin çabalarının gerçekleşme olasılığı kurumsal çerçevenin teşvik edici bir yapıya sahip olmasıyla mümkündür (Gupta, vd. 201:368; Koç ve Ata, 207:2012).

Toplum içindeki girişimcilik faaliyetlerinin yaygınlığı ve biçimi kurumsal çerçeveden önemli ölçüde etkilenmektedir. Kalkınma sürecinde sağlam bir ekonomik yapının oluşturulmasında devletin önemli bir aktör olarak rol aldığı durumlarda kurumların etkisi özellikle belirgin olabilir. Bu tür ekonomilerde, hükümet ile özel girişimler arasındaki ilişki genellikle hiyerarşik bir yapı taşımaktadır. Hükümet, ekonominin kaynak akışı üzerindeki kontrolüyle önemli bir etki alanına sahiptir. Bu bağlamda, girişimciler ve işletme sahipleri, yaratıcı karar alma süreçleri ve yeni girişim organizasyonları aracılığıyla ekonomik dinamizmi teşvik etmede önemli bir faktör olarak kabul edilirler. Son yıllarda, piyasa başarısızlıklarının üstesinden gelmek ve hızlı büyümeyi sürdürmek için önemli bir merkezi güce sahip olan bazı kalkınma odaklı devletler, yüksek gelirli ülkeler kategorisine katılmışlardır. Ancak, bu ülkelerin kurumsal çerçevelerinin girişimciliği ne kadar teşvik edip desteklediği hala tartışmalı bir konudur (Gupta vd., 2012:2).

Güney Kore’de yüksek kaliteli ve itibarlı iş imkanlarının genişliğiyle birleşen kurumsal kültür, potansiyel girişimcilerin kendi girişimlerini kurma cesaretini göstermek yerine bir iş çalışanı olarak faaliyet göstermeyi tercih etmelerine yol açmaktadır. Hükümet, bu zorluğun farkında olup, yeni kurulan şirketlere yoğun yatırımların yanı sıra girişimciler için yasal riskleri azaltmayı amaçlayan düzenleyici sanal alanlar oluşturma çabası içerisinde. Girişimcilere başarısızlık maliyetini en aza indirmeye amacıyla kuluçka programları ve mentorluk gibi destek mekanizmalarıyla birlikte, ikinci şans girişimciliği de teşvik edilmektedir. Güney Koreli girişimciler, dünyanın en öncü ve kapsamlı hükümet desteklerinden bazılarını kullanma avantajına sahiptir.

Güney Kore’de girişimcilikle ilgili hukuki yapıya bakıldığında temel kanunun Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Kanunu olduğu görülmektedir. Bu Kanunun amacı, küçük ve orta ölçekli işletmeler için yön belirlemeye ilişkin

temel konuları ve yaratıcı ve bağımsız büyümelerini desteklemek, endüstriyel yapılarını iyileştirmek ve dengeli kalkınmayı kolaylaştırmak amacıyla küçük ve orta ölçekli işletmelerin teşvik edilmesine yönelik önlemleri sağlamaktır (Ministry of SMEs and Sturtups, <https://www.mss.go.kr>).

Güney Kore'deki girişimciliği ve küçük işletmelerin büyümesini teşvik etmek amacıyla farklı alanlarda düzenlemeler de bulunmaktadır. Bunlar da kısaca şu şekilde sıralanabilir:

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Ürün Satın Alma ve Pazar Geliştirme Kanunu: Bu kanun, küçük ve orta ölçekli işletmelerin ürettiği ürünlerin satın alınmasını kolaylaştırarak pazarlarını geliştirmeyi desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu sayede küçük ve orta ölçekli işletmelerin rekabet gücü artırılabilecek, yönetim istikrarı sağlanacaktır.

Uzmanlaşmış Bölgesel Kalkınmaya Yönelik Özel Ekonomik Bölgelerin Düzenlenmesi Kanunu: Bu kanun, uzmanlaşmış bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla özel ekonomik bölgelerin düzenlenmesini hedeflemektedir. Farklı bölgelerin özelliklerine uygun düzenlemeler ile bölgesel ekonomilerin ve ulusal ekonominin büyümesi teşvik edilmek istenmektedir.

Mikro İşletmelerin Korunması ve Desteklenmesi Hakkında Kanun: Mikro işletmelerin bağımsız ticari faaliyetlerini teşvik etmeyi ve yönetim istikrarını sağlamayı amaçlayan bu kanun, mikro işletmelerin sosyal ve ekonomik statülerini iyileştirmeyi ve ulusal ekonominin dengeli kalkınmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Girişim İşletmelerinin Teşviki için Özel Önlemlere İlişkin Kanun: Bu kanun, mevcut işletmelerin girişim işletmelerine dönüştürülmesini teşvik ederek sektörün yapısal uyumunu kolaylaştırmayı ve rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir. Yeni girişim işletmelerinin kurulmasını teşvik ederek, ulusal ekonominin büyümesine katkıda bulunmayı amaçlar.

Kadınlara Ait İşletmelerin Desteklenmesine İlişkin Kanun: Bu kanun, kadınlara ait işletmelerin faaliyetlerini destekleyerek ekonomik alanda cinsiyet eşitliğini teşvik etmeyi amaçlar. Kadınların iş kurmasını ve ekonomik faaliyetlerini kolaylaştırarak ulusal ekonominin kalkınmasına katkıda bulunmayı hedefler.

Serbest Meslek Sahibi Yaratıcı Girişimlerin Desteklenmesine İlişkin Kanun: Bu kanun, yaratıcılığa ve uzmanlığa sahip kişiler tarafından kurulan serbest meslek sahibi yaratıcı işletmelerin teşvik edilmesini amaçlar. Bu işletmelerin kurulmasını kolaylaştırarak ulusal ekonominin büyümesine katkıda bulunmayı hedefler.

Büyük İşletmeler ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Arasındaki İşbirlikçi İşbirliğinin Desteklenmesine İlişkin Kanun: Bu kanun, büyük işletmeler ile küçük ve orta ölçekli işletmeler arasındaki işbirliğini güçlendirerek rekabet güçlerini artırmayı ve ortak büyümeyi sağlamayı amaçlar. Ulusal ekonominin sürdürülebilir büyümesine katkı sağlamayı hedefler.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Teknolojik Yeniliklerinin Desteklenmesine İlişkin Kanun: Bu kanun, küçük ve orta ölçekli işletmelerin teknolojik yeniliklerini teşvik etmek ve teknolojik rekabet edebilirliklerini güçlendirmek amacıyla altyapının genişletilmesini hedefler. Böylece ulusal ekonominin gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlar.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Teşvik Kanunu: Bu kanunun amacı, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yapısal gelişimleri yoluyla rekabet güçlerini artırmak ve bu işletmelerin faaliyet alanlarını genişleterek ulusal ekonominin dengeli bir kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin İnsan Kaynaklarının Desteklenmesine İlişkin Özel Kanun: Bu kanunun amacı, insan kaynağı arz ve talebinin kolaylaştırılması, insan kaynaklarının yapısının iyileştirilmesi ve bu amaçla programlara destek sağlanarak küçük ve orta ölçekli işletmelerin rekabet gücünün artırılması, istihdamın teşvik edilmesi ve ulusal ekonominin ve toplumun dengeli kalkınmasına katkıda bulunulmasıdır. Bu kanun ayrıca küçük ve orta ölçekli işletmelerin farkındalığının artırılmasını da hedeflemektedir.

Geleneksel Pazarların ve Alışveriş Bölgelerinin Geliştirilmesine İlişkin Özel Kanun: Bu kanunun amacı, geleneksel pazarlar ve alışveriş bölgelerindeki tesislerin ve işletmelerin modernizasyonunu kolaylaştırarak yerel iş bölgelerinin canlandırılmasını ve dağıtım sektörünün dengeli bir gelişimini sağlamak amacıyla ulusal ekonominin büyümesine katkıda bulunmaktır.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde İş Dönüşümünün Teşvik Edilmesine İlişkin Özel Kanun: Bu kanunun amacı, ekonomik değişiklikler nedeniyle zorluk yaşayan küçük ve orta ölçekli işletmelerin rekabet güçlerini artırıcı ve endüstriyel yapıyı iyileştirici iş dönüşümlerini teşvik ederek ülkenin sağlıklı kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Bu şekilde ulusal ekonominin büyümesi hedeflenmektedir.

Bölgesel Kredi Garantisi Kuruluş Kanunu: Bu kanunun amacı, mali düzenlemeyi kolaylaştırmak, bölgesel ekonomiyi canlandırmak ve küçük işletmelerin ve mikro işletmelerin finansal yükümlülüklerini garanti altına almak için kredi garanti vakıfları ve Kore Kredi Garantisi Vakıfları Federasyonu

gibi kuruluşları oluşturarak halkın refahını artırmaktır. Aynı zamanda bölgedeki düşük ödeme gücüne sahip bireylerin güvenliğini sağlamayı hedefler.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Teknolojilerinin Korunmasına Destek Kanunu: Bu kanunun amacı, küçük ve orta ölçekli işletmelerin teknolojik yeteneklerini korumak amacıyla altyapıyı genişletmek ve teknoloji politikalarını formüle etmek ve uygulamak suretiyle bu işletmelerin teknolojik rekabet güçlerini artırmayı ve böylece ulusal kalkınmaya katkı sağlamayı amaçlar.

Teknoparkların Desteklenmesine İlişkin Özel Durumlar Hakkında Kanun: Bu kanunun amacı, işletmelerin, üniversitelerin, araştırma enstitülerinin ve benzeri kuruluşların insan ve fiziki kaynaklarını belirli bölgelerde bir araya getirerek işbirliği ile teknoloji geliştirmelerini sağlamak ve böylece bölgesel yenilikleri desteklemek ve istihdam yaratmak yoluyla bölgesel ekonomileri canlandırmak ve ulusal rekabet gücünü artırmaktır.

Kore Teknoloji Finans Kurumu Yasası: Bu kanunun amacı, Kore Teknoloji Finans Kurumu'nun kurulmasıyla teknoloji garanti sistemlerini stabilize etmek ve geliştirmek suretiyle yeni teknoloji işlerinin finansmanını kolaylaştırmak ve aynı zamanda ulusal ekonominin gelişimine katkıda bulunmayı hedefler.

Bu hukuki düzenlemeler işbirliği, teknolojik inovasyon, kadın girişimciliği, serbest meslek sahibi işletmeler ile büyük ve küçük işletmeler arasındaki işbirliği gibi farklı alanları içermekte ve böylelikle ulusal ekonominin dengeli kalkınmasına ve sürdürülebilir büyümesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır (Ministry of SMEs and Sturtups, <https://www.mss.go.kr>).

3.1.4. Eğitim-Öğretim

Girişimciliğin ulusal ekonominin ve toplumun itici gücü olduğu yaygın bir anlayış ve kabuldür. Girişimcilik, kişisel başarı ve iş tatmini yoluyla toplumsal ve bireysel düzeyde hızlı ve sürdürülebilir büyüme sağlayan olumlu gelişmeler sağlar. Girişimciliğin gelişmesiyle birlikte, girişimcilerin yetkinliğini ve uzmanlığını artırmak, yeni işleri ve yaratıcılığı teşvik etmek için uygun eğitime olan ilgi ve ihtiyaç artmaktadır. Kazanılan bilgi, insanları risk alabilmek ve çalışmaya başlamak, başarılı olmak için yeni değerler yaratmak ve toplumun değerli üyeleri olmak konularında teşvik eder. Mevcut işletmelerin daha hızlı büyümesi ve küresel pazarlarda var olabilmesi için yeni bilgi gerekli ve önemlidir (Potevska, 2021:180). Girişimcilik eğitimi öğrencilere başarılı bir girişim oluşturmak için gerekli olan motivasyonu, bilgiyi ve beceriyi sağlar. Bununla birlikte, girişimcilik eğitiminin ülkelere

göre kapsamı, her ülkenin kendine özgü kültürel yapısına göre farklılık göstermektedir (Lee vd.,2005:27). Eğitim ve öğretim sistemi, girişimciliğe doğru yaklaşımı, bir girişimci olarak kariyer fırsatlarından haberdarlığı ve becerileri geliştirerek girişimciliğin teşvik edilmesine destek olmaktadır.

Girişimci yeteneklerin doğum sonrası eğitimle “oluşumunun mümkün olduğu” net bir şekilde bilinmektedir. Bu, öncelikle, yalnızca doğuştan gelen faktörlerin yetersiz olduğu ve daha önce yapılan çalışmalarda belirlenen faktörlerin büyük bir bölümünün, uygun eğitim aracılığıyla kazanılabilir olduğu gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, bireyin kişilik yapısı ve yetenekleri alınan eğitimin niteliği ve bireyin iradesine göre özgün bir biçimde şekillendirilebilir. Motivasyon da bireyin büyüdüğü doğum sonrası çevreye bağlı olarak farklılık gösterebilir. Sonuç olarak, girişimciler arasında sosyal, kültürel ve eğitimsel ortamların, bireyin gelişimindeki temel etkenler olan geçmiş tecrübelerine dayalı olarak büyük bir çeşitlilik sunar (Lee vd., 2005:29).

Önceki araştırmalar, girişimcilerin niteliklerinin belirlenmesinde özellikle eğitimin, girişimci bireyleri diğerlerinden ayıran kritik faktörlerden biri olduğunu ortaya koymuştur. Evde alınan eğitimin, bireylerin hayatına önemli ölçüde etki ettiği düşünüldüğünde, girişimci ebeveynlere sahip olan bireylerin de eğitim kategorisine dahil edilmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra, birçok işletme, çalışanlarının yetkinliklerini artırmak için hem içeriden hem de dışarıdan eğitim fırsatlarına büyük yatırımlar yapmaktadır. Bu durum, daha önceki iş deneyimlerinin geniş bir anlamda eğitim kategorisine dahil edilebileceği anlamına gelmektedir. Sonuç olarak, eğitimin göreceli öneminin oldukça büyük olduğu genel olarak ifade edilebilir (Lee vd., 2005:29).

Güney Kore’deki Girişimcilik Eğitim Programı, 1970’li yıllardan itibaren KOBİ yönetimi kurslarıyla başlamıştır. Ardından, 1980’li yıllardan itibaren üniversiteler ve danışmanlık firmaları aracılığıyla daha da geliştirilmiştir. 1992 yılında, 28 üniversitede KOBİ teorisi, KOBİ kuruluşu ve KOBİ yönetimi gibi dersler sunulmuştur. Aynı dönemde özel kurumlar da benzer eğitimler düzenlemiştir. Girişimcilik eğitimi, formel ve formel olmayan eğitimler olmak üzere iki temel formatta gerçekleştirilmiştir. Formel dersler, lisans veya yüksek lisans derecesi hedefleyen programları kapsarken, formel olmayan eğitimler üniversite derecesi veya resmi hedef taşımayan eğitimleri ifade etmektedir. Girişimcilik eğitimi, gençler, üniversite öğrencileri ve diğer gruplar gibi farklı kitlelere yönelik olarak uygulanmıştır. Özellikle düzenli eğitim uygulamaları 1990’lı yılların sonlarından itibaren hızla gelişmiştir. Bu bağlamda, “Girişimcilik Enstitüleri” olarak adlandırılan beş özel kurum

öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, devlet destekli projeler ve özel sektördeki katkılar da giderek artmaktadır (Kim ve Park, 2009:3).

Güney Kore örneğinde somut toplumsal sorunlarla başa çıkmak amacıyla ve sık sık yaşanan ekonomik kriz ortamında gerekli ekonomik eğitimlerden biri olarak girişimcilik önemli bir yer kazanmıştır. Özellikle, 2009 yılında güncellenen müfredat içerisinde lise düzeyindeki seçmeli derslerden biri olarak yer alan ekonomi dersinde girişimciliğin öne çıkması, okulların yanı sıra devlet ve özel sektörün de çeşitli girişimcilik eğitim programlarını geliştirmesine ve uygulamasına yol açmıştır. Günümüzdeki girişimcilik eğitimi, hızla değişen çevreye daha uygun şekilde adapte olabilmek adına daha özelleşmiş ve sistemli programlar oluşturma gereksiniminin arttığı farkındalığına ulaşmıştır (Miran ve Wooyong, 2019:3).

Sonuç olarak Güney Kore’de girişimcilik eğitimi çeşitli eğitim alanlarında aktif olarak yürütülmektedir. Güney Kore’de girişimcilik eğitimi ile ilgili araştırma konularına göre eğilimlerin incelenmesi üzerine yapılan bir çalışmada (Miran ve Wooyong, 2019) 2002- 2019 yılları arasında Kore’de girişimcilik eğitimi üzerine yayınlanan makalelerden 151’i içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Varılan sonuçlara göre:

- Girişimcilik eğitimi ile ilgili akademik araştırma alanlarına göre eğilimlere bakıldığında en yaygın olanın işletme alanı olduğu, bunu eğitim ve ekonomi alanlarındaki çalışmaların takip ettiği,
- Girişimcilik eğitimi ile ilgili çalışmaların, daha önceki çalışmalarda şirketlerin temel başarı faktörlerinin ortaya konulması nedeniyle işletme ve ekonomi alanlarında aktif olduğu ve girişimcilik eğitiminin işletme bakış açısıyla girişimcilere ve girişimci adaylarına yönelik olarak yürütüldüğü,
- Girişimcilik eğitimi ile ilgili çalışmaların konularına göre araştırma eğilimlerine bakıldığında girişimcilik, girişimcilik eğitimi, sosyal girişim ve startup gibi anahtar kelimelerin türetildiği,
- Girişimciliğin çeşitli alanlarda genişlediği ve eğitimin yaygınlaştığı,
- Girişimcilik eğitimine ihtiyaç duyan çeşitli gruplara yönelik özelleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesinin gerekli olduğu görülmüştür. (Miran ve Wooyong, 2019:15-16).

GEM 2019 raporuna göre ise Güney Kore ilk ve orta öğretimde girişimcilik konusunda en iyi eğitim ve öğretime sahip ülkeler arasında 54 ülke arasında 18’inci sırada yer alarak ve uluslararası ortalamanın üzerinde puan almıştır. (GEM South Korea 2019 Report,s. 80)

4. Sonuç

Güney Kore'nin ulusal ekonomik performansı, dünya genelinde dikkate değer bir başarı örneği olarak öne çıkmaktadır. 2022 yılı sonunda ulaşılan 1.798 dolarlık Gayri Safi Yurtiçi Hasıla düzeyi, ekonomik dinamizminin bir yansımasıdır. Benzer şekilde, 2023 yılı itibarıyla yaklaşık 15.000 girişim faaliyet göstermekte ve bu girişimler bünyesinde 50.000'den fazla çalışan istihdam etmektedir. Bu sebeple, Güney Kore'nin girişimcilik ve yenilikçilik alanlarındaki ivmesi önemli bir boyuta ulaşmış durumdadır. Aynı, büyük teknoloji firmalarının yanı sıra yükselen startup ekosistemi, Güney Kore'yi teknolojik üstünlük konusunda bir güç merkezi haline getirmiştir. Genç girişimcilerin sayısındaki artış, ülkenin inovasyon potansiyelinin göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bütün bu veriler Güney Kore'nin girişimcilik alanında önemli bir büyüme ivmesine sahip olduğunu yansıtmaktadır.

Son on yıl içinde ortaya çıkan başarılı Güney Koreli girişimcilerin varlığı, ülkenin girişimcilik ekosistemine olan ilginin arttığını göstermektedir. Seul şehrinin girişimcilik ekosistemine yönelik yatırımları, özellikle 4. Sanayi Devrimi'ne liderlik etme hedefini taşıyan bir çabanın yansımasıdır. İnovasyon Akademileri gibi girişimcilik eğitimi programları, genç nesillerin yeteneklerini geliştirme ve iş kurma kapasitelerini artırma amacını gütmektedir. Bununla birlikte, yabancı girişimcilerin de ülkeye çekilmesi için yapılan teşvikler, uluslararası boyutta bir inovasyon merkezi olma yolunda Güney Kore'nin attığı önemli adımlardır. Bu şekilde, Güney Kore, girişimcilik ekosistemi üzerinde hem içsel hem de dışsal etkenlerle şekillenen bir vizyonu benimseyerek gelecekteki inovasyon potansiyelini güçlendirmeye yönelik kararlılığını sürdürmektedir.

Güney Kore'nin girişimcilik ekosistemi, çeşitli tarihsel evrelerin, ekonomik koşulların, devlet politikalarının ve eğitim-öğretim faktörlerinin etkileşiminden kaynaklanan zengin bir yapıya sahiptir. Güney Kore'nin ekonomik gücü öncelikle imalat sektörü ve yüksek teknoloji ürünleri üretimi üzerine kurulu olsa da 4. Sanayi Devrimi'nin getirdiği dinamiklerle birlikte, inovasyon odaklı girişimcilerin önemi artmıştır. Özellikle son dönemlerde, teknoloji temelli girişimciliğin desteklenmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda, geleneksel endüstriyel holdingler ile yenilikçi start-up'lar arasındaki etkileşim ve denge, ekosistemin temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Ülke, "Yaratıcı Ekonomi" vizyonu çerçevesinde, yeni iş girişimlerini teşvik etmeye ve bu girişimleri desteklemeye yönelik odaklanmıştır. Samsung, Hyundai, LG gibi aile tabanlı büyük holdinglerin büyüme ve gelişme serüveninin de Güney Kore'nin girişimcilik ekosistemi üzerinde belirgin bir etkisi gözlemlenmektedir.

Güney Kore, girişimciliği desteklemek ve finansal kaynakları güçlendirmek amacıyla yerel yönetimler ve Küçük İşletmeler İdaresi gibi kurumlarla işbirliği içerisinde. Bu işbirlikleri sayesinde, yerel girişimcilerin finansmana erişim sorunları çözülmeye çalışılmakta ve uluslararası ticarete yönelen girişimciler de desteklenmektedir. Ayrıca, risk sermayesi şirketleri, potansiyel dolu yeni işletmelere yönelik sermaye ve danışmanlık gibi kaynakları temin ederek girişimcilik ekosistemi üzerinde olumlu etkiler sağlamaktadır.

Güney Kore, girişimcilik alanında devlet destekli programlarla da öne çıkmaktadır. Bu çerçevede, yeni iş girişimlerini teşvik etmek ve bu girişimlere finansal destek sağlamak amacıyla çeşitli devlet fonları ve teşvik programları oluşturulmuştur. 2017'de kurulan KOBİ'ler ve Start-Up'lar Bakanlığı, bu alandaki çabaların daha da koordineli ve sistemli bir şekilde yürütülmesine olanak tanımıştır. Bu tür desteklerin etkisiyle, girişim sermayesi yatırımları önemli ölçüde artış göstermiştir.

Sonuç olarak, Güney Kore'nin girişimcilik ekosistemi, tarihsel evrelerin şekillendirdiği dönüşümler, finansal destek mekanizmaları, devlet politikaları ve eğitim-öğretim faktörlerinin etkileşimi sonucunda oluşmuştur. Ülke, özellikle teknoloji temelli girişimciliği teşvik etme konusunda etkin bir rol üstlenmekte olup, bu alanın sürdürülebilir büyümesine önemli katkılar sağlamaktadır. Güney Kore'nin girişimcilik alanındaki bu başarısı, uluslararası düzeyde örnek alınabilecek bir model sunmaktadır.

Kaynakça

- Ata, A. Y., Koc, A., & Akca, H. (2012). The Relationship Between Economic Growth and Institutional Structure in OECD Countries: Cross Sectional Analysis. *Actual Problems of Economics*, 10(136), 323-333.
- Ayman El Tarabishy, Joon Oh, Kyoo-Il Jo & KiChan Kim (2023): Origin of Korean entrepreneurship, *Journal of Small Business Management*, DOI: 10.1080/00472778.2023.2218450
- Birdsall, N. M., Campos, J. E. L., Kim, C.-S., Corden, W. M., MacDonald, L. (Ed.), Pack, H., Page, J., Sabor, R., & Stiglitz, J. E. (Yıl). *The East Asian Miracle: Economic Growth and Public Policy: Main Report* (English). A World Bank Policy Research Report. Washington, D.C.: World Bank Group. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/975081468244550798/Main-report>
- Chua, Bee-Leng. *Entrepreneurship in Hong Kong Revitalizing Entrepreneurship*, Hong Kong: Chinese University of Hong Kong, 2000.
- Gupta, V.K., Guo, C., Canever, M. *et al.* Institutional environment for entrepreneurship in rapidly emerging major economies: the case of Brazil, China, India, and Korea. *Int Entrep Manag J* 10, 367–384 (2014). <https://doi.org/10.1007/s11365-012-0221-8>
- International Council of Small Business (İCSB). <https://icsb.org/koreanentrepreneurship/>
- Jung, Ku-Hyun. *An Upsurge Of Entrepreneurship in Korea And Its Possible Reasons*, Seoul Yonsei University: 2001.
- Kim Miran and Eom, Wooyong. (2019). Research Trends on Entrepreneurship Education in Korea. *Global Creative Leader: Education & Learning* , 9(1), 1-20.
- Kim, J., & Park, J. (2009). The Status of Entrepreneurship Education in Korea. *ICSB World Conference Proceedings*, 1-11. Washington: International Council for Small Business (ICSB).
- Koç A. ve A. Y. Ata (2012). “Sosyal Sermaye Ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: AB Ülkeleri ve Türkiye Üzerine Ampirik Bir İnceleme”, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C 17, S 1, ss. 199-218.
- Kore Enformasyon Ajansı. *Kore Gerçeği*, Ankara: Sevinç Matbaası, 1999.
- Kyei, Williams. (2022). *Korean Government Agencies That Support Startups*, <https://www.seoulz.com/korean-government-agencies-that-support-startups/>
- Ministry of SMEs and Startups, <https://www.mss.go.kr/site/eng/02/2020300000002019110618.jsp>

- Schüler, D. Institutional change and entrepreneurship as occupational choice—The case of South Korea. *J Int Entrep* (2022). <https://doi.org/10.1007/s10843-022-00313-2>
- Seulz. (2023). A Guide to the Korean Startup Ecosystem. <https://www.seulz.com/a-guide-to-the-korean-startup-ecosystem/#:~:text=As%20of%202023%2C%20there%20are,key%20growth%20areas%20for%20Korea>
- Startupuniversal, Country Guide South Korea, startupuniversal.com/country/south-korea/
- Tan, Tuan.-Min ve Wi-Liang Tan.”Entrepreneurial Infrastructure in Singapore: Developing a Model and Mapping Participation.” *Journal of Entrepreneurship*. Vol. 9, No. 1, 2000.
- The Global Startup Ecosystem Index Report. (2023). <https://lp.startupblink.com/report/>
- Tosunoğlu, B.T., (2003). *Girişimcilik ve Türkiye'nin Ekonomik Gelişme Sürecinde Girişimciliğin Yeri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi.
- Vishal K. Gupta & Ali Alper Yayla & Arijit Sikdar & Min-Seok Cha, 2012. “Institutional Environment For Entrepreneurship: Evidence From The Developmental States Of South Korea And United Arab Emirates,” *Journal of Developmental Entrepreneurship (JDE)*, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., vol. 17(03), pages 1-21.
- Wu, Rong-I ve Chung-Che Huang. *Entrepreneurship in Taiwan: Turning Point To Restart*, National Chung Hsing University: 2000.
- Yoon, S. (2022). This is how South Korea can become a global innovation hub. World Economic Forum. Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2022/01/startups-in-south-korea-are-thriving-this-is-why/>
- Zarezankova-Potevska, M. (2021). The Role of Education for Creation of Entrepreneurship Society. In: Ince-Yenilmez, M., Darici, B. (eds) *Engines of Economic Prosperity*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-76088-5_10

